

Les llibretes de Cirici

Baules d'un centenari

La celebració del centenari d'Alexandre Cirici Pellicer ha tingut enguany diverses cares per la complexitat de la seva personalitat, desglossada en la faceta crítica, literària, plàstica, pedagògica, publicitària i política. S'ha revisat l'opció crítica al MNAC en un simposi organitzat per l'Associació Catalana de Crítics d'Art i han tingut lloc a Eina accions dels artistes que el segueixen. Els darrers anys, la seva imatge calidoscòpica s'ha anat reconstruint amb la monumental biografia de Narcís Selles: *Alexandre Cirici Pellicer. Una biografia intel·lectual* (2007), que donà peu a un seminari sobre Cirici a la Pedrera de la mà de l'ACCA, i amb la tesi de Teresa Martínez Figuerola *Alexandre Cirici Pellicer. Pionero en la direcció de arte* (2010). Ara, *Diari d'un funàmbul. Les llibretes d'Alexandre Cirici Pellicer*, en edició de Glòria Soler, recull una antologia dels 134 quaderns que conformen el gruix del dietari (1946-1983), del qual es publica el període 1946-1961 de la mà de Comanegra.

Un dietari particular

Fins ara no s'havia donat potser prou importància a les llibretes de Cirici, però sempre havien estat font de consulta, tant per referir-se a la seva contribució intel·lectual com per reconstruir l'espai cultural i social de la Catalunya viscuda des del seu retorn de l'exili fins als seixanta. Ordenat per dates, és un diari de constatacions vitals i culturals. Deixa constància de les trobades amb amics, dels actes culturals, de les pel·lícules que ha vist o dels encàrrecs que rep en una precària postguerra. En una Barcelona grisa i estantissa, ha de fer diverses feines per mantenir la família, apurant les seves capacitats creatives en l'escriptura, el dibuix, l'escenografia, el guionatge de films, conferències i altres menudalles. D'aquí la necessitat de restablir l'equilibri econòmic i personal. També és un relat íntim, en honor de la relació amorosa amb Carmen Alomar, dona i mare dels seus fills. Aquí apareix un Cirici sensible, orgullós de tenir qui té al seu costat, i el dietari esdevé un relat autobiogràfic incomparable.

Una missió

Aquestes llibretes parlen en present, del que està succeint o del que ha passat, però sempre des d'un alè vital que amb la lectura reviu. Paral·lelament als fets, converses, descripcions de llocs, espais i edificis, hi ha les sensacions, la tristesa, la nostàlgia, els sentiments, les emocions, la visió poètica del paisatge, d'un núvol que passa o d'un cel serè. És una escriptura crua, de frases breus, que revela un món creatiu i un compromís amb la reconstrucció de Catalunya. Ja el 29 de juny de 1947 escriu: "La meua idea és que la vida alta ve de tenir una missió a complir, i complir-la, de conduir-se dolçament els uns amb els altres, ésser litúrgicament polit amb totes les coses, callar molt, i deixar-se omplir l'ànima de les petites coses delícies." *

Hotel Montesol

En una entrevista que vaig fer a Montesol quan va fer el salt de la història a la pintura em deia que sense l'escola del còmic la seva pintura no existiria. Una evolució que han seguit altres artistes, no sense provocar certa recança. En primer lloc perquè al llarg de molt temps hi havia l'inmobilitat convenciment que un artista pintava o feia escultures, no tebeos. Aquesta consideració no era només des de l'exterior, els mateixos dibuixants de còmic també s'ho creien.

Un altre motiu del recel que s'ha tingut cap als dibuixants de còmic que passen a la pintura ha estat un cert menyspreu a la narrativa. Per sort aquest prejudici es dilueix perquè la narració està escampada arreu, fins i tot en una taca de pintura.

Per a Montesol queden lluny els temps de la revista *Cairo* i sense abandonar al llarg de molt temps la seva passió pel paper

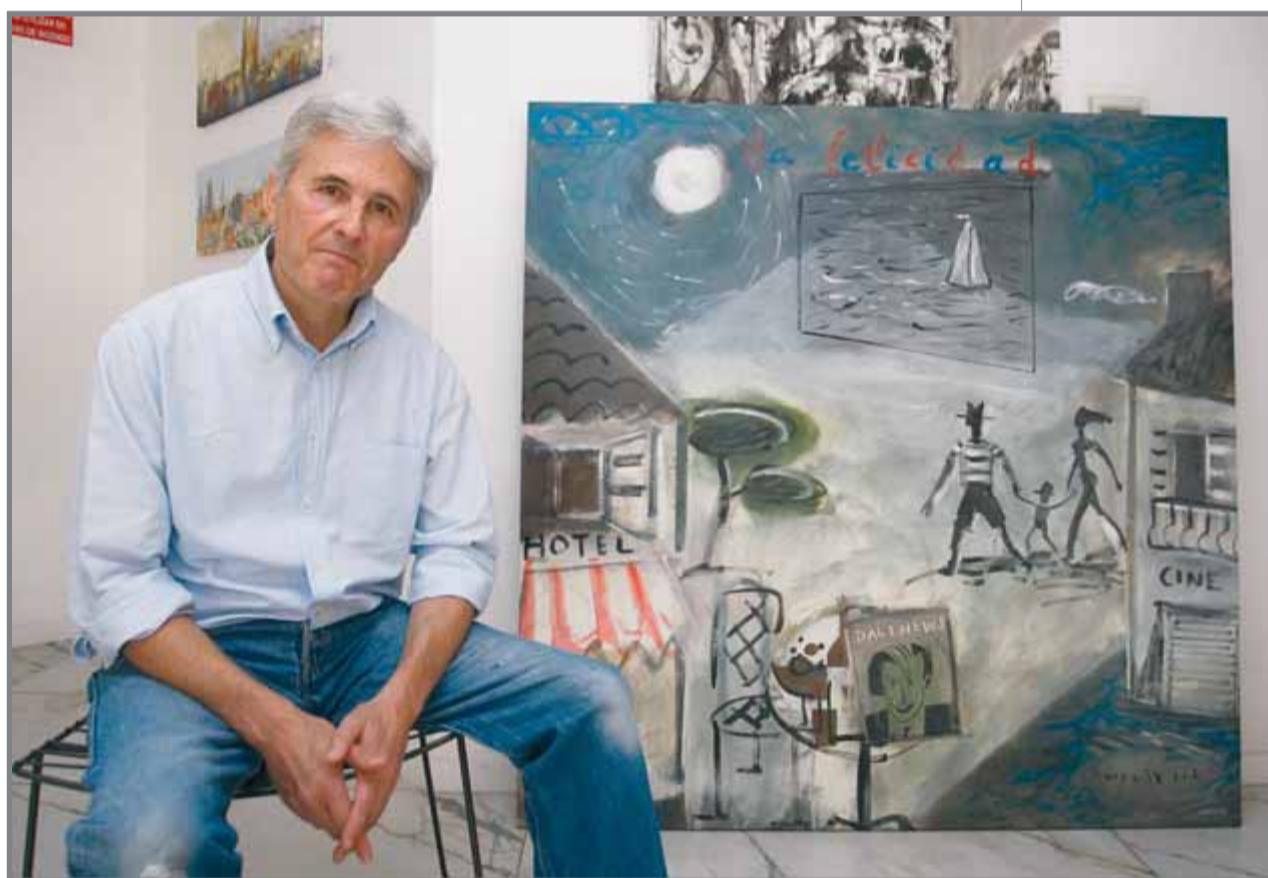
quadres, per als qui volen explorar-los i endinsant-se en ells, ja no són personatges que trepitgen la sorra, ni només edificis més o menys emblemàtics, són també esclats pictòrics que tenen vida fora de la història que ajuden a explicar. Aquest camí recorregut és considerat per Montesol com un sacrifici. "Per la pintura he renunciat a una col·lectivitat, un país, una llengua. Fer una obra pròpia representa una entrega total", explica l'autor nascut al barri del Guinardó a Barcelona l'any 1952. Al llarg de molts anys va viure amb la seva família a França i ara ho fa a Madrid.

El suggeriment del galerista d'exposar en un hotel no li resulta incoherent amb el seu treball. "De fet, quan ja no tenia estudi a Barcelona i viatjava a la ciutat, anava als hotels i demanava que em deixessin passar a les terrasses per prendre apunts."

Aquesta indagació i dedicació a la pintu-

Vincle

Montesol té una gran vinculació amb aquest diari. L'any 1994 va començar a col·laborar a les planes d'opinió de *l'Avui* i ara continua fent-ho cada diumenge a *El Punt Avui*. Són il·lustracions de traç pictòric i que tenen un caràcter força conceptual que amplifica el sentit de l'article.

amb il·lustracions i historietes per la premsa, la pinzellada de Montesol ha madurat fins arribar a ser tan o més important que les imatges quotidianes que es troben als seus quadres.

A primer cop d'ull, les peces que s'exposen a l'Hotel Axel de Barcelona (Aribau, 33) no semblen dir res de nou pel que fa a obres anteriors. El treball de Montesol continua tenint un cert caràcter festiu, de passejades urbanes o al costat de mar. Però cal anar més lluny. El que ha canviat o, millor dit, evolucionat, és la manera com el pinzell s'expressa en el llenç. La narració de Montesol apareix com un miratge, i els

ra no l'ha impedit de tornar a les seves arrels d'historietista. Gràcies a la creació de l concepte i etiqueta novel·la gràfica, la seva obra té una dimensió més popular. Fa uns anys, fer un tebeo amb pinzellades, taques i textures de pintor era només un experiment d'avantguarda. No fa gaire va publicar *Speak Low*, que mostra que la creació no té fronteres, sinó manifestacions diverses. Com a la seva pintura hi podem trobar destil·lat tot el codi genètic de la seva educació sentimental i cultural: des dels cromos comprats al mercat de Sant Antoni a la pintura de Bonnard passant per l'acudit de Muntañola a *La Vanguardia*. *

Montesol, al costat de les obres que presenta a l'hotel Axel de Barcelona fins al desembre ORIOL DURAN